

Evlilik Öncesi Dönem

Prof. Dr. Serap NAZLI

EVLİLİK

Neden evleniyoruz?

Evlilik gerekli mi?

Bu sorunun cevabı uzun süredir araştırılmaktadır.

Çağlar ve Evlilik

- **İlkel toplumlarda** eş seçiminde fiziksel hayatı sürdürme ihtiyacı
- **Ortaçağda** aşk kavramı geliyor.
- Günümüz evliliklerinde:
 1. Fiziksel hayatı sürdürme
 2. Ekonomik güvenlik
 3. Aşk

Erikson'un Psikososyal Gelişim Kuramı

Erikson'un 8 dönemi:

1. Temel Güvene Karşı Güvensizlik (0 – 1 Yaş)
2. Özerkliğe Karşı Kuşku ve Utanç (1 – 3 Yaş)
3. Girişimciliğe Karşı Suçluluk (3 – 7 Yaş)
4. Çalışkanlığa Karşı Aşağılık Duygusu (7 – 11 Yaş)
5. Kimliğe Karşı Kimlik Bunalımı (11 – 17 Yaş)
6. Yakınlığa karşı yalıtılmışlık (17-30 yaş)
7. Üretkenliğe karşı durgunluk (40-65 yaş)
8. Benlik bütünlüğüne karşı umutsuzluk (65 Yaş ve Sonrası)

Beliren yetişkinlik:

Bilgi çağında evlilik, anne-baba olma ve iş yaşamına geçiş yaşı yükselmiştir.

19-29 yaşlar arası uzamış ergenlik yada genç yetişkinlik değildir.

Üniversite ve üstü eğitim

Meslekte işe başlama ve ekonomik güç

Sonra evlilik 😊

Eş seçimini etkileyen faktörler:

- Sosyo-ekonomik özellikler
- Eğitim durumu
- Fiziksel özellikler
- Kişilik özellikleri
- Yaş
- İdeolojik ve dini değerler
- İrk ve kültürel farklılıklar

EŞ SEÇİM KURAMLARI

Evrım yaklaşımı:

- Cinsiyet içi rekabet
- Cinsiyetler arası seçim
- Hayatta kalabilmek ve soyu devam ettirebilmek kadınlar için fiziksel çekiciliği, erkekler için ekonomik çekiciliği ön plana çıkarır.
- Dişi mi erkek mi seçendir? NEDEN?

Sosyal Yaklaşımlar:

Sosyal yapı/rol kuramı:

- Toplum kadın-erkeğin rollerini belirler

Mübadele kuramı:

- Pazarlık
- Ödül

Gelişimsel Yaklaşımlar:

Filtre kuramı:

- 1.filtre sosyal nitelikler
- 2.filtre değerler
- 3.filtre ihtiyaç tamamlama

Uyaran-değer-rol kuramı:

- 1.aşama uyarıcı faktörler dikkate alınır
- 2.aşama değer uyumuna bakılır
- 3.aşama rol uygunluğu

Evlilik öncesi ikili oluşum kuramı:

1. Benzerliklerin algılanması
2. Karşılıklı ilişkinin kurulması
3. Kendini açma
4. Rol alma
5. Kişiler arası rol uygunluğunun kazanılması
6. İkili kristalleşmenin kazanılması

Evlilik uyumunu etkileyen faktörler:

- Eşlerin kendi anne-babalarının mutluluk derecesi (kök ailenin rol model oluşu)
- Tanışma ve nişanlılık döneminin kaliteli geçirilmesi
- Cinsiyete bağlı rollerde yetiştirme derecesi
- Evliliğin kök aile ve arkadaşlar tarafından onaylanması
- Evlilikten beklentilerin benzerliği
- Eşlerin etnik, dini, gelenek-görenek benzerliği
- Evlenme yaşı-psikolojik olgunluk

Kadın ve erkeğin eş olabilmesi için:

Bağlılık

İhtimam

İletişim

Çatışma
çözme

Anlaşma

Romantik İlişkiler:

- Romantik ilişkiler; içerisinde flört etme, birlikte yaşama, evlilik ve diğer uzun süreli birlikteliklerin yer aldığı bir kişilerarası ilişki biçimidir.
- Akran ilişkileri ile karşılaştırıldığında, romantik ilişkiler daha yoğundur, duygular daha çok ifade edilir ve bu ilişkilerde cinsel davranışlar da yer alır.
- Romantik ilişkilerin bireylerin gelişimi üzerinde önemli etkileri vardır. Bunlar hoş vakit geçirme, rahatlama, yakın ilişkiler dünyasında sosyalleşme, statü başarısı, gelecekteki evlilik ilişkisi ile ilgili rolleri öğrenme, uyumluluğun değerlendirilmesi gibi alanlardır.
- Yakın ilişkiler, insanların hem olumlu hem de olumsuz duygular yaşadıkları bir durumdur.

Üç ilke:

Birincisi, yapıcı davranışlar ile ilişki doyumu ve istikrarı arasında bir ilişki vardır. Bunlar; olumluluk, açıklık, güven vermek, sosyalleşmek ve görevleri paylaşmaktır.

İkinci ilke, ilişkilerinden doyum alan bireylerin, olumsuz duygulara yol açabilecek davranışlarını sınırladıkları yönündedir.

Üçüncü ilkeye göre ise, eşit ilişkiler, eşit olmayan ilişkilere göre daha olumlu ilişki ve duygusal sonuçlar verecektir. Bireylerin ilişkiden sağladıkları yarar ve ilişkiye katkılarının oranı birbirlerinininkine benziyorsa, bireyler ilişkilerinde daha mutlu olacaklardır.

Ayrılıkta 3 ilke:

Birincisi, insanlar ilişki bittikten sonra olumsuz duygular yaşarlar. Kızgınlık, öfke, suçluluk gibi.

İkinci ilkeye göre, insanlar sevilen kişinin ardından çeşitli duygusal süreçler yaşarlar. Bu süreçler; inkâr, öfke-suçlama, pazarlık yapma, depresyon ve kabullenme şeklinde belirtilmektedir.

Üçüncü ilkeye göre ise, insanların ilişkiden beklentileri, onların ilişki sona erdikten sonra yaşayacakları olumsuz duyguların düzeyini etkiler.

AŞK NEDİR?

- AŞk nedir?
- Herkes aŐkı aynı Őekilde yaŐar mı?
- AŐkın mr ne kadardır?
- Her aşk sevgiye dönüŐür m?

AŐIK OLMA, BİRBİRİNE DOĐRU GÜÇLÜ BİR ŐEKİLDE
ÇEKİLEN İNSANLARIN, DUYGULARINI
DERİNLEŐTİRMELERİ VE İLİŐKIYİ SÜRDÜRMEK İSTEMEYE
BAŐLAMALARIYLA DOĐAR.

AŐIK OLMA, YÜKSEK FİZİKSEL UYARILMAYI,
ARTAN DUYGUSALLIĐI VE SEVİLEN KİŞİNİN SIK
SIK DÜŐÜNÜLMESİNİ İÇERİR.

Lee'nin Aşk Biçimleri:

Tutkulu
aşk

Oyun gibi
aşk

Arkadaşça
aşk

Mantıklı
aşk

Sahiplenici
aşk

Özgeci aşk

Sağlıklı- sağlıksız evlilik:

Sağlıklı evliliklerde;

- Temel ihtiyaçların karşılanması
- Çiftler arasında duygusal yakınlık
- İletişim ve çatışma çözme becerisi

Sağlıksız evlilikte;

- Paylaşımların azaldığı
- İletişimsizlik
- Sınırlı sosyal yaşam
- Kıskançlık
- Eşi aşağılama, eleştirme, suçlama (**1/5** oranı)